

BULLETIN LORMU JARO

Z OBSAHU TOHOTO ČÍSLA:

VERŠE – Ten vítr neposeda

SLOVO ŠÉFREDAKTORA

ZPRÁVY – Smutná zpráva – Sbohem, pane doktore! – Vzpomínka na PhDr. Zdeňka Šarbacha – Návštěva liberecké galerie – Z historie Stavovského divadla – První cena pro LORM ve fotografické soutěži „Pomáháme nejen 30 dní“ – Kampaň 30 dní neziskových sektor - Jubilea

PORADNA – Podmínky zaměstnávání hluchoslepých osob

ZDRAVÍ – Uši umějí potrápit děti i dospělé

ŘÁDKY PRO SENIORY – Dobří lidé ještě žijí

DOPISY – Zážitky z Křenovic u Slavkova – Fejeton Jana Nouzy

ZE SVĚTA – Mince s Helenou Kellerovou

ZÁLIBY (HOBBY) – Popenec je méně známá jarní bylinka – Z literární činnosti hluchoslepých Lormáků

INFORMACE – Kurz znakové řeči – Tísňové SMS zprávy – Pozvánka na Abilympiádu

RECEPTY – Jarní menu pro diabetiky

VERŠE: Ten vítr neposeda

Cožpak mohu tomu větru nestálému
o tom, jak šťastná jsem, že má mne někdo rád,
o tom, jak šťastná jsem, že mohu ráno probouzet se, vstát,
snídani si přichystat, pracovat, přemýšlet,
zazpívat si i se smát,
cožpak mohu tomu větru rozverovi,
o tom všem povídat?

Vždyť on ten vítr neposeda,
hned je zde a hned zas tam,
sotva první slovo vyřknu, uchopí je

a už s ním letí a já nevím vůbec kam.
Marné je mé domlouvání,
že to se přece nedělá, otočí se rozpustile
a již do vlasů mi z pampelišek chmýří nafouká.

Na to, že se zlobím, na to se ten vítr neposeda
ale vůbec nekouká.

Marie Doležalová, Jihlava

SLOVO ŠÉFREDAKTORA

Milí čtenáři!

Letošní zima je nekonečně dlouhá a silné noční mrazy ještě nyní na konci února, kdy píšu tyto řádky, stále přetrvávají. Nepodařilo se jim ani zabránit velké chřipkové epidemii na celém území naší republiky. Za tři týdny bychom měli uvítat podle kalendáře první jarní dny. Co si přečtete právě v tomto jarním čísle? V prosinci loňského roku padl na LORM černý stín v podobě úmrtí PhDr. Zdeňka Šarbacha, jednoho ze zakladatelů naší organizace. O životě a díle této výjimečné osobnosti přinášíme na stránkách tohoto čísla dvě osobní vzpomínky. V současné době řada lidí v naší zemi přichází o zaměstnání. Zvláště tíživá situace se začíná projevovat u zdravotně postižených. Do rubriky PORADNA jsou aktuálně zařazeny důležité informace o vytváření pracovních podmínek pro zaměstnávání hluchoslepých osob. Ve dnech 19. až 22. června letošního roku se v Pardubicích uskuteční již 11. ročník Abilympiády, což je soutěž pracovních dovedností výhradně pro zdravotně handicapované v mnoha kategoriích, rozdělených podle druhu postižení. Soutěžit se bude celkem v 31 disciplínách. Některé z nich mohou být velkou inspirací i pro hluchoslepé Lormáky. Podrobnosti o podmínkách soutěže jsou zveřejněny v rubrice INFORMACE. Jak ten čas rychle a neúprosně utíká! V prosinci 1994 začaly vycházet Doteky, na kterých jsem se redakčně podílel s tehdejšími předsedou a ředitelem LORMu dr. Janem Jakešem. Letos je to už 5 let, co jsem byl jmenován jejich šéfredaktorem. Stalo se tak dne 14. února 1998, kdy došlo v LORMu k organizačním změnám. Jsem samozřejmě velice

rád, že se náš časopis těší značné oblibě. Jen mne občas mrzí, že není možné vyhovět všem požadavkům čtenářů. Týká se to zejména příspěvků a reportáží z rekondičních pobytů a o činnosti klubů, které obdržím až za několik měsíců, kdy již ztrácejí na aktuálnosti. Často dostávám i články, zabývající problematikou tělesně i mentálně postižených civilizačními chorobami nebo seniory se žádostí o otištění v Dotecích. Protože se věnujeme výhradně lidem s postižením sluchu a zraku, je zveřejnění příspěvků z jiných organizací v našem časopise přinejmenším nevhodné. Dále není ani vhodné zařadit například zprávy o vánočních oslavách do letního čísla. Nejzajímavější z nich se přesto pokouším zařadit, většinou do rubriky ZDRAVÍ, ŘÁDKY PRO SENIORY, nebo DOPISY. Příkladem jsou v posledně jmenované rubrice nevšední zážitky J. Pavlíčka z návštěvy v Křenovicích v září 2001 a fejetonové zamyšlení spisovatele na vozíku J. Nouzy o loňských povodních. Prosím všechny čtenáře, aby své příspěvky zasílali nejpozději do uzávěrky Doteků, vždy uvedené na poslední stránce tohoto časopisu.

Zajímavé jsou rovněž reportáže o návštěvě galerie v Liberci a z prohlídky Stavovského divadla v Praze, které se uskutečnily loni na podzim. Seriál o léčivých a aromatických rostlinách je tentokrát věnován popenci, drobné, vonné a u nás hojně rostoucí jarní bylince. Hodně teplého jarního sluníčka, životního elánu, míru a světla v duši nejen o Velikonocích, samozřejmě i dobré počtení upřímně přeje

Váš

Zdeněk Sedláček

ZPRÁVY: SMUTNÁ ZPRÁVA

Bolestně se nás všech dotkla smutná zpráva, že dne 15. prosince 2002 opustil po delší těžké nemoci naše řady PhDr. Zdeněk Šarbach, jeden z nejvýznamnějších a nejzasloužilejších členů, klientů a především iniciátorů a jeden ze zakladatelů naší společnosti pro hluchoslepé – LORMu.

Hluboká úcta jeho odkazu a čest jeho památce!

Z. S.

ZPRÁVY: SBOHEM, PANE DOKTORE!

Doktora Zdeňka Šarbacha jsem poznala asi před 20 lety. Bylo to těsně po mé nezdařilé oční operaci.

Vstoupila jsem do tehdejšího Svazu invalidů jako její členka. Svaz uspořádal několik schůzek, kterých se jako vedoucí dvou oddělení zúčastnil sám dr. Šarbach. Toto první setkání s ním na mne velmi zapůsobilo. V té době jsem byla v situaci, kdy jsem se domnívala, že nevím, jak v životě dál... Rozhovor s dr. Z. Šarbachem mi dal naději. Rozebral mě důkladně bez jakýchkoliv příkras, jak on to uměl, a v mnohém poradil. A tak jsem se začala učit prostorovou orientaci, chůzi s bílou holí i bodovému písmu. Po nějaké době došlo k tomu, že jsem nastoupila jako jeho žačka k absolvování kurzu instruktora výuky bodového písma. Byla jsem v té době díky jeho podpoře doslova živa pocitem, že ještě mohu pro sebe i pro ostatní později osleplé něco vykonat a dr. Šarbach mne ve všem navíc velice povzbuzoval. Pole jeho působnosti bylo možno vidět na všech úsecích dění zdravotně postižených. Témata článků v časopise ZORA a některých vědeckých publikacích svědčily o jeho skvělé práci a znalostech kronikáře o celém dosavadním dění našeho slepeckého hnutí. Nešlo mu jen o zrakově postižené, on se také věnoval hluchoslepým. S pomocí několika nadšených lidí se dr. Šarbach největší měrou zasloužil o vznik naší organizace LORM- Společnost pro hluchoslepé.

Oblíbené byly i jeho články v časopise ZORA. Pane doktore, odešel jste v plné práci. Kdo převezme Váš prapor a bude pokračovat ve Vaší záslužné činnosti? Víím, že už marně budu hledat v časopisech značku Z. Š., pod kterou jste vždy podepisoval svoje články. Nikdy nezapomeneme!

M. Řeháková

ZPRÁVY: VZPOMÍNKA NA PhDr. ZDEŇKA ŠARBACHA

* 25. 7. 1922 Praha - † 15.12. 2002 Praha

Jsou lidé, na které člověk ve svém životě nezapomíná. Mezi tyto lidi v mém životě patří pan doktor Zdeněk Šarbach a pro mě vždy Zdeněček. Byl to člověk s perfektní společenským vystupováním, vlídností a neobyčejně širokým rozhledem.

"Ztráta zraku není katastrofou - je jen citovou bouří," tak citoval Jana Součka (nevidomého psychologa). Domnívám se, že se tímto krédem celý svůj život také řídil a své zrakově postižení přijal jako realitu, se kterou se nic nedá dělat a musí se s ní žít dál. Sám na sobě ukázal, jak těžká životní překážka, která přichází náhle a někdy nečekaně, by neměla vést k rezignaci. O zrak přišel ve svých 21 letech, během války. Také říkával: „Slepota není nemoc, krom toho že nevidím, jsem naprosto zdrav.“ Na svém vlastním životním příběhu ukázal to správné řešení.

Vystudoval při zaměstnání Filosofickou fakultu UK (obor český jazyk a dějepis). Slepeckému hnutí zasvětil celý svůj život - od svých 22 let až do konce svého života. Nejprve pracoval ve Slepecké tiskárně jako sazeč, po absolvování VŠ jako redaktor. V sedmdesátých letech začal pracovat ve Svazu invalidů na II.odd., kde působil až do svého odchodu do důchodu. Dokázal vlídně povzbuzovat všechny, kdo se ocitli v této těžké životní situaci. Přinášel jim na svých kurzech mnoho nového a povzbuzujícího s neobyčejnou moudrostí, něhou a vlídností. Snažil se, aby co nejvíce mladých nevidomých mohlo absolvovat vysokou školu. Zasadil se o dovoz moderních kompenzačních pomůcek ze zahraničí právě pro tyto absolventy. V tehdejší době nedostatku devizových prostředků to byl skutečně zázrak, když se podařilo počátkem osmdesátých let dovést první tři Optacony z USA.

Ke konci svého života se nejvíce zabýval historií slepeckého hnutí, a to jak u nás, tak i v cizině. Měl neuvěřitelné množství znalostí a materiálu z tohoto oboru. Do poslední chvíle se věnoval práci v ZO nevidomých a slabozrakých při SZdP na Praze 5. Neztrácel ani zájem o dění v LORMU a zúčastňoval se námi pořádaných akcí.

Každého oslovoval zdobně a používal i ve větách velice milé a úsměvné zdobně. (My tehdy ještě mladí a nerozvážní jsme si z toho dělávali legraci). Dodnes s úsměvem vzpomínáme na nezapomenutelnou větu: „Ták Otičko, vezmete Pepíčka (Cerhu) a půjdete spolu v České Třebové hned u nádražíčka do hotýlku, tam si počkáte na autobusek.“ Nikdy nezapomněl zavolat na moje narozeniny a asi na žádné z okruhu svých přátel. Škoda, že se již v telefonu neozve: „Ták Otičko, dnes přijďte na návštěvu a dáme si čajíček nebo vínečko a nějaké to povídáníčko.“

Byl to právě Zdeněček, který mě přivedl mezi zrakově postižené a který u mně vyvolal můj zájem o práci s nimi, a tak nevědomky ovlivnil kroky mého životního poslání. Obdivovala jsem vždy jeho životní elán, který neztratil ani ve svém pokročilém věku. Byl v mysli stále tolik mlád. Velkou oporou pro něj samozřejmě byla jeho věrná družka Mařenka. Zdeněčka bez Mařenky si nebylo možné představit.

Na návštěvu jsem chodila ke Zdeněčkovi a Mařence velice ráda, jejich domov vyzařoval velmi příjemnou atmosféru. Nikdy nechybělo malé pohoštění a hlavně dobrá nálada, vlídnost a dobrá rada. Zdeněček byl pro mě vždy člověkem vlídným, rozumným, nikdy nekřičel a pokud se mu něco nelíbilo, tak dokázal věcně, důrazně a správně argumentovat. Nikdy nehleděl na svůj vlastní prospěch a rozhodně se nemůže řadit mezi kariéristy. Vždy se snažil, pokud to bylo možné, prosadit výhody nevidomých tak, aby z toho měli výhodu skutečně všichni. Škoda že na něho mnozí z těch, kterým skutečně v životě mnoho pomohl, v posledních letech tržního hospodářství zapomněli. Myslím, že to jeho citlivé duši nebylo jedno, ale nikdy o tom nemluvil a na nevděk, který světem vládne, si nikdy nestěžoval.

Snad jsem pojala tento nekrolog poněkud osobně, ale pro mě byl Zdeněček člověkem blízkým, a s ním odešla i část mého života.

Na závěr však přesto musím připomenout, co PhDr. Zdeněk Šarbach znamenal pro LORM. Byl jedním ze skupiny osob, která v roce 1990 přišla s myšlenkou založit organizaci pro hluchoslepe (Šarbach, Cerha, Galvas, Jesenská, Jesenský, Paur). V naší organizaci LORM

byl od založení 1991 až do roku 1998 střídavě aktivním členem výkonné nebo dozorčí rady. Byl to on, který do funkce prvního ředitele a předsedy navrhl pana PhDr. Jana Jakeše. A byl to on, který se snažil, aby tato organizace nestagnovala a rozvíjela se dále, aby zde nebylo slunné místo jen pro vybrané jednotlivce, ale pro všechny zúčastněné.

Milý Zdeněčku, budeme na Tebe vzpomínat s láskou a vděčností v srdci.

Ota Pačesová

ZPRÁVY: NÁVŠTĚVA LIBERECKÉ GALERIE

Dne 14. listopadu 2002 jsme my, liberečtí Lormáci, navštívili hmatovou výstavu sochařských děl, která se konala v oblastní galerii v Liberci. Výstava měla název Vnímat rukama a byla určena nejen nevidomým a slabozrakým, ale také pro vidící osoby, které si mohly vyzkoušet, jak je možné vnímat hmatem.

Vystavené exponáty pocházely z druhé poloviny 20. století a byly vytvořeny z různých materiálů, například ze dřeva, pálené hlíny, železa, bronzu, cínu, ze svařovaného smaltovaného plechu, travertinu, řeckého mramoru atd. Vedoucí výstavy nás mile přivítala, řekla nám pár slov o vystavených dílech a popřála nám hezké zážitky.

Když jsem si začala prohlížet rukama ty různé sochy, sošky a plastiky, byla jsem zpočátku trochu zklamaná, protože mi nic zvláštního neříkaly. Cítila jsem hladký nebo drsný povrch a nějaký tvar. Až poté, když mi Nad'a Tomsová popsala, o co jde a jak jednotlivé dílo vypadá, teprve potom jsem si vytvořila tu správnou představu o vystavených exponátech. Pak se k nám připojila i vedoucí výstavy a tak díky jejím slovním a odborným výkladům jsem měla z této výstavy ty nejhezčí zážitky. Pociťovala jsem to tak, jako kdybych to všechno viděla vlastníma očima.

Jarka Žáková, Jiřetín pod Bukovou

ZPRÁVY: Z HISTORIE STAVOVSKÉHO DIVADLA

Podmračené listopadové odpoledne přimělo pražské Lormáky k vycházce, spojené s prohlídkou Stavovského divadla. Sešli jsme se v blízkosti Národního divadla, ale naším cílem byla již zmíněná prohlídka nejstarší divadelní budovy v Praze. Stavovské divadlo se nachází v Praze 1, na rohu ulice Rytířské těsně vedle gotické budovy slavné Karlovy univerzity. Budova divadla byla postavena roku 1779 z podnětu hraběte Františka Nostice, který byl velkým milovníkem umění a hudby. Výstavba divadla trvala tři roky a postupem doby byla tato historická stavba několikrát restaurována a zdokonalována. Poslední a dosud nejnákladnější rekonstrukce byla provedena v 80. letech minulého století a stála kolem 700 miliónů korun. Při této rekonstrukci byly upraveny sklepy na šatny a rekvizitárny. V patrech byly zřízeny studovny pro činohry i hudební zkoušky. Hlediště bylo vybaveno novými šedomodrými, zlatými a bílými tapetami. Všechny interiéry byly přebudovány a vyzdobeny výhradně rukama českých řemeslníků a jsou velmi působivé.

Divadlem prošla celá řada hudebních těles, dirigentů, zpěváků i herců. V roce 1785 zde byla uvedena premiéra opery W. A. Mozarta Don Giovanni, kterou původně měl dirigovat sám Mozart. Významnou událostí bylo rovněž uvedení hry Karla Čapka Matka roku 1938 s vynikajícími herečkami Leopoldou Dostálovou a Růženu Naskovou v titulní roli. Za více než 200 let své existence Stavovské divadlo přinášelo divákům sílu, naději a radost v dobách těžkých i dobrých.

V pozdním odpoledni jsme opouštěli divadlo s hřejivým pocitem. Prošli jsme Železnou ulicí a octli jsme se na Staroměstském náměstí. Poslední paprsky podzimního slunce ozařovaly renesanční, gotické a barokní stavby i štukované věže. Pokud jděte historickou částí Prahy, nehleďte jen pohledem výlohy obchodů. Zvedněte hlavu vzhůru a ucítíte historii a duši českého národa.

Marie Řeháková

ZPRÁVY:

PRVNÍ CENA PRO LORM VE FOTOGRAFICKÉ SOUTĚŽI „POMÁHÁME NEJEN 30 DNÍ“

Velkým překvapením a příjemnou zprávou pro LORM bylo získání 1. místa ve 4. ročníku fotografické soutěže časopisu Grantis „Pomáháme nejen 30 dní.“

Toto milé ocenění v hodnotě předplatného časopisu GRANTIS a jedno účastnické místo na vzdělávacím semináři ICN jsme získali díky krásné a velmi expresivní fotografii z benefičního představení „**Ze tmy a ticha**“, jejíž autorkou je naše spolupracovnice a dobrovolnice **Šárka Šilhánová** (mimojiné též autorka-kuchařka vynikající adventní čokolády, kterou pro nás pravidelně připravuje!)

Slavnostní vernisáží výstavy „Pomáháme nejen 30 dní“ byla dne 3. 3. 2002 ukončena letošní kampaň „30 dní pro neziskový sektor“ v útulných prostorách divadla Nablízko – Rubín na Praze 1. Po úvodních slovech prezidentky Nadace Archa Chantal, paní Chantal Poullain – Polívkové, vyhlásil ředitel Informačního centra neziskových organizací (ICN), pan Marek Šedivý, výsledky fotografické soutěže, které se zúčastnilo 16 organizací s více než 70 fotografiemi.

Smyslem fotografické soutěže bylo ukázat momentky ze života neziskových organizací – tj. ze života občanských sdružení, obecně prospěšných sdružení, nadací, nadačních fondů atd., které působí v oblastech sociální a zdravotní péče, ekologie, kultury a volnočasových aktivit mládeže apod.

Úspěch nás těší o to víc, že prostřednictvím fotografie, na které je zachycen expresivní tanec a výraz Antonie Svobodové, je dál předáváno poselství tanečně –hudebního projektu. Zájemci si fotografii mohou prohlédnout na našich webových stránkách **www.lorm.cz**.

A nakonec pozvánka na samotné představení „Ze tmy a ticha“, které bude opět uvedeno dne **14. 4. od 20 hod. v Divadle Alfred ve dvoře** na Praze 7 v ul. Fr. Křížka 36.

Petra Zimermanová

ZPRÁVY: KAMPAŇ 30 DNÍ PRO NEZISKOVÝ SEKTOR

Více než 500 akcí připravily během února pro veřejnost neziskové organizace v rámci mediální a informační kampaně „30 dní pro neziskový sektor.“ Jejím cílem je vždy v únoru představit veřejnosti práci a význam neziskového sektoru.

Lorm se letošní kampaně zúčastnil akcí Den otevřených dveří v Poradenských centrech v Brně (18. 2.) a v Praze (25. 2.). Obě akce měly velký ohlas a vyvolaly zájem o problematiku hluchoslepoty jak u veřejnosti, tak u médií (MF DNES, Večerník Praha, ČT 1, ČRo)

Základním mottem letošní kampaně byla otázka "Jak by se vám líbil svět bez neziskových organizací?". Podle ohlasů se prý lidé o neziskový sektor živě zajímají a společnost bez něj si už nedovedou představit. Měsíční akce se zúčastnily například organizace podporující mentálně a zdravotně postižené děti a dospělé, koordinátoři projektů ve prospěch prevence a léčby nádorových onemocnění a skupiny zabývající se drogově závislými.

Během následujícího roku se budou představitelé neziskového sektoru snažit připravit zákon o asignacích, tedy o dobrovolném odpisu jednoprocentní daně ve prospěch zvolené neziskové organizace. Zákon už jednou ve sněmovně neprošel.

Petra Zimermanová

ZPRÁVY: JUBILEA

V prvním pololetí roku 2003 oslavili nebo oslaví svá životní jubilea tito klienti a členové LORMu:

88 let – Milada Studenovská, 87 let – Václav Dlouhý, 83 let – Jarmila Otáhalová, 82 let – Ludmila Burešová, Antonie Mertová, Zdeňka Odehnalová, Naděje Veselá, Božena Wawerková, Otýlie Kopecká, 81 let – MUDr. Helena Obermajerová, 80 let – Marie Hradecká, ing. Jaroslav Kolář, Jiřina Růžičková, 75 let – Věra Horáková, 60 let – ing. Pavel Langar, Věra Amiridu, 55 let – Jarmila Tarčincová, JUDr. Magdalena Wawerková, JUDr. Karel Wawerka.

PORADNA:

PODMÍNKY ZAMĚSTNÁVÁNÍ HLUCHOSLEPÝCH OSOB

V jednom z předchozích čísel Doteků jsem nastínil základní problematiku zaměstnávání zdravotně postižených osob. V dnešním příspěvku si budeme povídat o tom, jak by podle naší právní úpravy mělo vypadat zaměstnávání osob se zdravotním handicapem, resp. těch, kteří vedle zrakového postižení mají poškozený i sluch. Zaměříme se zejména na povinnost zaměstnavatele vytvořit takto postiženému člověku – pokud jej ovšem přijme do pracovního poměru – vhodné pracovní podmínky.

Vhodnými pracovními podmínkami se rozumí takové podmínky, které napomáhají k tomu, aby i takto postižený člověk mohl vykonávat svoji práci kvalitně a zodpovědně. Jedná se o zřízení tzv. chráněného pracoviště. Podle platné právní úpravy, kterou provádí vyhláška MPSV č. 232/1997 Sb. v platném znění, je možné, aby příslušný úřad práce poskytl zaměstnavateli, který těžce zdravotně postiženou osobu zaměstnává, resp. který se takovou osobu chystá zaměstnat teprve v budoucnu, příspěvek na zřízení chráněného pracoviště. Výše uvedený příspěvek je fakultativní, tedy dobrovolný. To znamená, že zaměstnavatel podá písemnou žádost a úřad práce, příslušný podle místa trvalého bydliště občana, v jehož prospěch má být příspěvek poskytnut, rozhodne, zda jej zaměstnavateli poskytne či nikoliv. Záleží především na konkrétních finančních možnostech pracovních úřadů v jednotlivých regionech, jakož i na jejich uvážení, zda považují zřízení konkrétního chráněného pracoviště (chráněné dílny) za účelné a prospěšné. Pokud pracovní úřad zaměstnavateli příspěvek poskytne, rozhodne zároveň o jeho výši. Příspěvek je jednorázový a jeho maximální výše činí v současné době 100.000 Kč.

V případě občanů s těžkým zrakovým a sluchovým postižením je možno příspěvek poskytnout například na vhodné počítačové vybavení, na zakoupení a instalaci indukční smyčky, na zakoupení speciálního nábytku či na vybudování světelné nebo zvukové signalizace.

Výše uvedený příspěvek však nemusí být poskytnut pouze zaměstnavateli zaměstnávajícímu zdravotně postiženou osobu. O jeho přiznání si může požádat též zdravotně postižený občan, který na základě příslušného oprávnění vykonává samostatnou výdělečnou činnost, tedy podniká. Jedná se vlastně o občana, který zaměstnává sám sebe. Bylo by proto nelogické, kdyby i tento občan, pokud v jeho zdravotní dokumentaci je uvedeno, že se jedná o osobu s těžkým zdravotním postižením, nemohl mít v tomto ohledu vytvořené stejné podmínky jako osoba s obdobným zdravotním postižením zaměstnaná v pracovním poměru. Proto i tomuto občanovi, jestliže se rozhodne samostatně podnikat, výše uvedená vyhláška umožňuje podat si u příslušného pracovního úřadu žádost o příspěvek na pořízení vhodného vybavení a pomůcek, které mu umožní vykonávat samostatnou výdělečnou činnost ve zvoleném oboru. Žádost se podává úřadu práce, v jehož obvodu má tento zdravotně postižený občan trvalé bydliště. Pokud jde o rozhodování o přiznání příspěvku ze strany příslušného úřadu práce, jakož i o určení jeho výše, platí zde obdobné podmínky jako v případě podávání žádosti ze strany zaměstnavatele.

Jak již bylo uvedeno, žádost o příspěvek je nutno podat písemnou formou u příslušného úřadu práce, který poté žadateli sdělí konkrétní podmínky, za nichž mu může být příspěvek poskytnut. Jedná se tedy vždy o posouzení konkrétního případu, kdy je zpravidla vyžadováno, aby žadatel uvedl podrobný rozsah potřebných úprav, které z příspěvku hodlá hradit. Pokud pracovní úřad příspěvek poskytne, uzavře se žadatelem písemnou smlouvu, ve které se žadatel musí zavázat, že chráněné pracoviště, na které byl příspěvek poskytnut, nesmí být nejméně po dobu dvou let zrušeno. V případě, že se tak stane, je nutné příspěvek, popř. jeho poměrnou část vrátit. Jedinou výjimku představuje situace, kdy zaměstnanec, popř. samostatně

podnikající občan, nemůže vykonávat dosavadní činnost ze zdravotních důvodů, tedy z důvodů zhoršení zdravotního stavu.

Zaměstnavateli zaměstnávajícímu zdravotně postiženého občana, jakož i zdravotně postiženému občanovi, který se rozhodl založit si vlastní živnost, může být dále ze strany příslušného pracovního úřadu poskytován příspěvek na provoz chráněného pracoviště (chráněné dílny). Tento příspěvek je určen na krytí provozních nákladů tohoto pracoviště, tedy nákladů spojených s odběrem energie, vody, tepla atd. Výše příspěvku představuje v současné době částku 40.000,- Kč ročně. Stejně jako v předchozím případě se jedná o příspěvek fakultativní. To znamená, že rovněž poskytnutí tohoto příspěvku závisí na možnostech a úvaze konkrétního úřadu práce.

Na závěr tohoto příspěvku uvedu konkrétní příklad, týkající se vytvoření vhodných pracovních podmínek pro těžce zdravotně postiženého zaměstnance. Pokud se například zaměstnavatel, jímž je knižní vydavatelství, rozhodne zaměstnat nevidomou překladatelku, je nezbytné, aby pro ni ze strany zaměstnavatele bylo vytvořeno nejenom vhodné pracovní prostředí, spočívající například ve vybudování vhodné zvukové signalizace umístěné u vchodu do budovy nakladatelství, vybavení jejího pracoviště vhodným nábytkem, popř. osvětlením, nýbrž i vhodné pracovní podmínky spočívající mimo jiné v instalaci speciálně upraveného počítače, jakož i dalších speciálních pomůcek, umožňujících jí výkon profese. Víme, že cena běžného počítače vybaveného tiskárnou, skenerem, popř. dalším přídatným zařízením, s vhodným programovým vybavením pro práci překladatele, včetně připojení internetu, pořídíme zhruba již od 50.000 Kč. Avšak aby na tomto počítači mohla pracovat nevidomá překladatelka, musí zde být nainstalovány některé další speciální programy a přidána další zařízení, umožňující jí počítač ovládat a tudíž s ním pracovat. Výše uvedenými úpravami mám na mysli zejména zakoupení a nainstalování speciálního software, které nevidomému člověku umožňuje odečítat potřebné informace z obrazovky pomocí sluchu, popř. hmatu. Proto je nezbytné, aby počítač, na němž pracuje nevidomý uživatel, byl vybaven hlasovým, popř. hmatovým výstupem. Pokud by se v našem případě jednalo o zaměstnankyni, která kromě zrakového handicapu trpí i závažným

postižením sluchu, stala by se instalace hmatového výstupu v podobě tzv. braillova písma, která je pro práci nevidomého člověka obsluhujícího počítač též nepostradatelná, bude se cena takto speciálně upraveného počítače pohybovat okolo 500.000 Kč. Jak již bylo řečeno, příspěvek ze strany úřadu práce v tomto případě bude činit nejvýše 100.000 Kč. Zbývající částku by byl nucen doplatit zaměstnavatel, popř. by bylo možné požádat o příspěvek pověřený obecní úřad, příslušný podle místa trvalého bydliště žadatele. Jelikož se jedná o speciální kompenzační pomůcku, uvedenou ve vyhlášce MPSV č. 182/1991 Sb., je pravděpodobné, že by obecní úřad žadatele vyhověl a příspěvek jí poskytl, neboť v tomto případě se jedná o pomůcku, kterou zdravotně postižený občan nezbytně potřebuje k výkonu zaměstnání.

JUDr. Bohuslav Dohelský

ZDRAVÍ: UŠI UMĚJÍ POTRÁPIT DĚTI I DOSPĚLÉ

Mnozí z nás mají ještě teď nepříjemné vzpomínky na dětství, kdy jim bolesti ucha nedaly spát a skončily až propíchnutím bubínku u lékaře. Nejčastějším i nejbolestivějším onemocněním ucha je akutní zánět středního ucha (otitis media), který je většinou spojen se záněty horních cest dýchacích. Postihuje většinou kojence a batolata, nevyhýbá se ale ani školákům a dospělým. Důvodem choroby je průnik infekce z nosohltanu Eustachovou trubicí do středního ucha, tam se městná hlen nebo hnis, který nemůže odtékat, a tak napíná bubínek. Urputné bolesti se zhoršují většinou v noci a vleže. Zánět může způsobit přechodnou, u oslabených jedinců někdy i trvalou nedoslýchavost či ztrátu sluchu.

Jak poznáme u malých dětí, které ještě neumějí mluvit, že jsou nemocné? Delší čas neutišitelně pláčou, dotýkají se ouška a třou si ho, mají zvýšenou teplotu nebo horečku, možné jsou i další doprovodné příznaky, jako rýma, kašel, bolest v krku, průjem a zvracení. Pokud máme sebemenší podezření, že by se mohlo jednat o zánět středního ucha, okamžitě vyhledáme lékaře. Jedině odborník může rozhodnout o léčbě. Nejčastějším řešením bývá chirurgický zákrok (myringotomie), tedy protětí bubínku. Hnis potom může volně odtékat

z ucha ven. Obvykle pak následuje léčení antibiotiky, případně analgetiky, léky proti bolesti.

Opakované záněty středního ucha spojené s přechodnými zhoršeními sluchu mohou u batolat zpomalit vývoj řeči a učení, a proto je jejich dokonalé vyléčení tak důležité.

Bolesti při zánětu středního ucha mohou zmírnit studené obklady nebo několik kapek levandulového, heřmánkového či třezalkového oleje vetřeného do kůže v okolí ucha a na krku. Jemně masírujeme místo za uchem a postupujeme dolů směrem k čelisti. Na spaní přidáme jeden polštář (nejlepší je úhel 30°), protože při zvýšené poloze hlavy se z ucha lépe vyprazdňuje tekutina.

K příčinám bolestí zevního ucha patří záněty zvukovodu, které se projevují ve formě vřídků nebo postihují větší plochu kůže, která je rudá a zduřelá. Podráždění zvukovodu může způsobit dlouhodobé plavání v bazénech s chlórovanou vodou; odtud i název onemocnění – plavecké ucho. Při pravidelném koupání na plovárnách si proto můžeme preventivně chránit zvukovod mastným vatovým tamponem. Při bolestech pomáhají teplé obklady se solí. Bavlněný sáček naplníme asi čtyřmi lžícemi mořské soli, zahřejeme v troubě, aby byl příjemně teplý a přidržíme na uchu, dokud nevychladne.

Nepříjemnosti může způsobit také cizí těleso ve zvukovodu, hlavně u malých dětí, které si v zápalu hry mohou zasunout do uší korálky, fazole nebo malé části hraček. Je-li takový předmět v uchu déle, vyvolá bolest a zánět. Přidá-li se bakteriální nebo plísňová infekce, objevuje se mokvání a výtok z ucha. Cizí těleso by měl odstranit pouze odborný ušní lékař. Uši si čistíme velmi opatrně, anebo to raději svěříme odborníkovi.

Někdy zapříčiní bolesti mazová ušní zátka, která tlačí na zvukovod nebo i na bubínek. Maz může vytvořit zátku až dva centimetry dlouhou. Sami si ji většinou neodstraníme, ale pomůže, když si kápneme několik kapek teplého olivového nebo mandlového oleje, lehne si asi na čtvrt hodiny tak, aby postižené ucho bylo nahoře. Opakujeme několikrát denně 2-3 dny.

Pokud se objeví bolesti nebo výtok, nic do ucha nekapeme, protože může jít o prasklý bubínek, a okamžitě jdeme k lékaři.

Příčinou bolestí může být i onemocnění zubů, angína, změny tlaku vzduchu při létání či potápění.

ŘÁDKY PRO SENIORY: DOBRÍ LIDÉ JEŠTĚ ŽIJÍ

V květnu loňského roku jsem byla pozvána do Českých Budějovic ke kontrole očí ohledně předepsání silnější lupy. Protože jsem velmi slabozraká, vzala jsem si na kabát odznak slabozrakých. Když přijel rychlík od Prahy, zeptal se mě pán v nádražní uniformě, zda mi může být něčím prospěšný. Všiml si asi odznaku. Mne to mile překvapilo a řekla jsem, že bych ráda seděla v oddělení pro nekuřáky. Stála jsem právě u kuřáckého vagónu. Pán mne odvedl na správné místo a ještě se ptal, zda něco nepotřebuji. Jsem jinak soběstačná, nepotřebovala jsem již pomoc, ale tato pozornost byla velmi milá. Je vidět, že existují lidé, kteří nenásilnou formou chtějí ulehčit život těm, kteří jsou na tom zdravotně hůře.

Celý den jsem na pěkné jednání zaměstnance ČD myslela a jeho snaha pomoci druhému způsobila, že jsem měla celý den „růžový“.

Nesetkávám se totiž při svém postižení vždy s takovou ochotou.

Někdy poprosím o přečtení nápisu, který nejsem schopna přelouskat a dostanu radu, abych si opatřila silnější brýle. Kdyby se zrak zlepšil pouze silnějšími brýlemi, jistě by to každý rád vyzkoušel. Ale při degenerativních změnách na sítnici ani vysoké číslo dioptrií nepomůže. Jedné známé slabozraké paní se dokonce stalo, že jí spoluobčan řekl, aby seděla doma a nechodila mezi lidi, když špatně vidí. I takoví lidé se vyskytnou.

Proto jsem si vážila zmíněného pána na nádraží, který umí citlivě přistupovat k bolestem a strastem ostatních. I když mi to dělá potíže, napsala jsem hned na ČD děkovný dopis.

M. J., G-centrum Tábor

Převzato ze Seniorských novin č. 29/2002

DOPISY: ZÁŽITKY Z KŘENOVIC U SLAVKOVA

To zářijové odpoledne roku 2001 na mne působilo vydařeně. Seděli jsme se Zdeňkou Vyhnánkovou ve vlaku, který jel z Přerova do Brna, ale také jel přes Křenovice, kde jsem měl prožít den navíc. Měli jsme se Zdeňkou v plánu, že druhého dne dopoledne budeme přednášet

v křenovické základní škole o LORMu a o problematice hluchoslepých.

Teď jsme ale seděli ve vlaku a já popíjel pivo z plechovky, které jsem si koupil na nádraží. V hlavě jsem stále probíral události z přerovského klubu, které jsem popsal v článku Cesta do Přerova (Doteky č. 32). Cesta vlakem nám ubíhala rychle, tak jsme spolu ani moc nemluvili. Asi za jeden a půl hodiny vlak zastavil v Křenovicích, kde jsme se Zdeňkou vystoupili. Za necelé tři minuty jsme vešli do domku, kde Zdeňka bydlela. Zdeňka mě nejprve provedla celým domkem, abych se tam lépe vyznal. Pak připravila dobrou večeři a pustila k večeři pěknou muziku. Mezitím přišel její syn Honzík s kamarádem a bavili se po svém. Po večeři mi Zdeňka ukázala své dva psy: krátkosrstou jezevčici Emži a bullmastifa Koru. Ten den bylo venku moc bláta, takže jsem si Koru pohladil jen přes plot, ale i tak to byl velice příjemný zážitek. Hmatem jsem si prohlédl psy, sedli jsme si na verandu a popíjeli kávu. Bylo nám dobře.

Rozhodli jsme se, že půjdeme do hospody, kde si popovídáme se zajímavými lidmi. Cestou do hospody jsme potkali Zdenčinu známou, která přijela z Brna. V hospodě jsme se posadili a povídali si o vodičích psech pro nevidomé. Probírali jsme přípravu k výcviku a s ní spojenou předvýchovu u dočasných majitelů. Hned poté jsem se seznámil se Zdenčíným synovcem, kterému hospoda patří. Měl tam štěně křížence s belgickým ovčákem, mělo krásnou dlouhou srst. Po chvíli jsem se zapovídal s majitelem hospody a on mi ukázal, jak se čepuje pivo, dokonce mi dal ochutnat i whisky. Přitom jsme si povídali také o folkových písničkářích a skupinách. Vzpomínali jsme, jak dříve zpívali písničkáři a jak se během doby písničky změnily. Čas ubíhal, tak jsem šel se Zdeňkou a její známou zpátky k domku, kde jsme spali. Ještě před spaním jsem si probíral zážitky tohoto zajímavého dne.

Jan Pavlíček, Lažánky

DOPISY: FEJETON JANA NOUZY

Pod našimi okny teče vodička...

Voda znovu zahrozila. Provázky deště provedly s otřesenou psychikou obyvatel žijících v blízkosti jihočeských toků a rybníků už známý ošklivý kousek: ukázaly, že člověk v přírodě zůstává do značné míry v postavení loutky.

Zase začalo pršet a všechna ta nadílka shora někam teče, opakovaně se někam valí. Nemá jinou volbu. Vsáknout se není kde, není kam. Lesy se podobají houbě, jež nevstřebá už ani kapku, na polích je hladina spodní vody v lepším případě v jedné rovině s brázdami, v horším jsou tam jezera – a všude jinde v krajině asfalt a beton. Jenže voda někam musí! Má to v popisu práce.

Spočítal někdo, kolik hektolitrů dešťovky obohatí potoky a stoky kolem pouhých deseti kilometrů slušné silnice a dálnice? A vynásobil to někdo celkovým počtem kilometrů třeba zrovna dálnic? Voda někam musí – nejsou někde tam prvopočátky místních přívalů?

Spočítal někdo plochy parkovišť před obchodními domy a supermarkety? Že jich máme, a jsou to hotová letiště a hektary země, která nedýchá a místo vsáknutých stovek kýblů odpaří sotva pár štamprlat. Voda má v popisu práce někam téct – nevedou náhodou právě odtud čůrky, stružky a bystriny do nějakého sklepa?

A přitom právě vzpomenutá parkoviště by nemusela vypadat tak, jak vypadají. Kdekdo z nás Středoevropanů už se přesvědčil na vlastní kůži, jak prudké a na srážky bohaté bývají bouřky u moře. Zažili jsme jednu takovou před lety u Jadranu v Budvě, schovaní v obchodním domě. A když jsme se chvilku po skončení ohňostroje a slušné průtrže mračen vraceli zpátky k autům, šly naše partnerky po parkovišti takřka na suchých podrážkách! Žádný přírodní zázrak se nekonal – celá plocha parkoviště byla vydlážděná děravými dlaždicemi (říká se jim také tvarovky). Tam měla voda v popisu práce zmizet v roštu, který pozvolna prorůstal trávou. Dala si říct.

Nešlo by snad ani o zkoušku, jestli poslechne taky u nás. Spíš jen naznačení, že rozum člověk ještě úplně nepozbyl – a že je lepší být s ním zadobře...

ZE SVĚTA: MINCE S HELENOU KELLEROVOU

„Máte čtvrt dolar s Helenou Kellerovou?“ je častá otázka neslyšících numismatiků (sběratelů mincí) v USA. Stát Alabama totiž vyrazil

mince této hodnoty s portrétem hluchoslepe spisovatelky Heleny Kellerové.

GONG, č. 12/2002

ZÁLIBY (HOBBY):

POPENEC JE MÉNĚ ZNÁMÁ JARNÍ BYLINKA

Tato dnes již téměř zapomenutá bylinka patřila mezi vyhledávané koření našich babiček a prababiček, které ji přidávaly v jarních měsících do různých jídel, a to výhradně její mladé čerstvé výhonky, podobně jako u kopřivy. Byla například nepostradatelnou součástí velikonoční nádivky. Přitom ji můžeme snadno nalézt nejen na venkově, ale i v městských parcích, kde roste často ve velkém množství.

Popenec břechťanolistý (latinsky *Glechoma hederacea*) je příjemně vonící vytrvalá bylina s plazivým, na uzlech kořeňujícím a trvale i přes zimu olistěným hlavním stonkem. Z něho každoročně vyrůstají rozvětvené vedlejší stonky, z nichž v době květu vyhánějí četné, až 1 m dlouhé olistěné šlahouny. Listy jsou drobné, ledvinovitého až srdčitého tvaru. Malé modré květy jsou tvarem velmi podobné květům hluchavky a vykvétají z úžlabí listů. Celá rostlina příjemně voní po kafru.

Popenec je rozšířen téměř po celé Evropě a v severní části Asie, na východě zasahuje až do Japonska. Roste velmi hojně v parcích a hájích, na loukách, pastvinách, mezích, v zahradách, v křovinách, na stráních, zídkách, mezi dlažbami a podél cest. Kvete od konce března do července.

Popenec patří rovněž mezi významné léčivé rostliny. Od dubna do července se sbírá kvetoucí nať, která se odstřihává zahradnickými nebo krejčovskými nůžkami. Zásadně se nesmí vytrhávat celé rostliny i s kořeny, protože se tím ničí porosty, navíc se sběr snadno znečistí hlínou, pomačká a příměs kořenů i trav je nepřípustná. Suší se ve vrstvách do 15 cm, nejlépe na lískách ve stínu a za dobrého přístupu čerstvého vzduchu. Umělá teplota by neměla přesáhnout 35° Celsia. Po dobrém usušení se nejčastěji skladuje v papírových nebo jutových pytlích.

Popenec bývá často doporučován pro své léčivé účinky, zejména v lidovém léčitelství. Užívá se při zánětech horních cest dýchacích, má účinky hojivé, dezinfekční a močopudné. Doporučuje se též při poruchách trávicího ústrojí, neboť podporuje činnost žaludku, střev a žlučníku. Dále je popenec velmi významnou součástí bylinkových směsí, používaných k výrobě kloktadel, do různých bylinných koupelí k vymývání spálenin, bércových vředů, hnisavých ran apod.

Ve středověku se věřilo, že popenec má čarovnou moc, zejména proti lidským nepravostem, čarám a morovým epidemiím. Jako kořeninová rostlina se dosud nikde nepěstuje, ale v naší přírodě je natolik hojný, že si jím vylepšují různé pokrmy i účastníci dětských prázdninových táborů, chataři i chalupáři. Je to výborná naťová zelenina pro svou příjemnou vůni a kořenitou, až pikantní chuť. V kuchyni jej lze používat po celý rok čerstvý i sušený, nejlépe ze sklizně v dubnu a v květnu. Sušený je možno přidávat do dušených zeleninových jídel a masa (místo rozmarýnu), do karbanátků, bramborových a zeleninových polévek. Čerstvý popenec lze kromě uvedených doporučení také přidat například do bylinkového másla, tvarohu, pomazánek, do bramborového salátu, do smažených vajec i do omelet. Milí zahrádkáři a sadaři, nereptejte na popenec coby dotěrný a nezničitelný plevel, matička příroda vám ho darovala jako léčivou bylinu, chutnou zeleninu a hodnotné koření. Vyzkoušejte na sobě a dáte mi za pravdu.

Zdeněk Sedláček

ZÁLIBY (HOBBY):

Z LITERÁRNÍ ČINNOSTI HLUCHOSLEPÝCH LORMÁKŮ

Líza

Tak se jmenovala laň, o níž vám chci vyprávět. Příběh začal ze školních lavic výukou ze zoologie. Při jedné z červnových procházek přírodou beskydských lesů našli rekreanti z blízké zotavovny ROH v lese zdánlivě opuštěného kolouška. V dobré víře a plni starostlivosti

o osud ubohého sirotka, opuštěného mámou, jej zanesli k místnímu hajnému Matulovi. Starý pán na ně hartusil a huboval, koloušek však už zůstal u něj na hájence. A protože to byla laňka, dostala jméno Líza.

Líza byla hravé a veselé zvířátko. Byla jí plná chalupa i přilehlá louka, po níž se proháněla s Barykem, loveckým psem hajného, a všemi dětmi z okolních chalup.

První problémy nastaly po prázdninách. Líza musela být celé dopoledne sama v chalupě a s radostí vítala děti, vracející se ze školy. Skákala po nich a vynucovala si pozornost tak, že hrozilo nebezpečí zranění. Jenže co s ní?

Řešení se našlo: „Na sousedním polesí mají přezimovací obůrku pro jelení zvěř“, pronesl polesný. „Dáme ji tam“. Slovo dalo slovo a Líza byla převezena do nového bydliště. I zde se rychle stala miláčkem všech, kdož s ní přišli do styku. S Lízou si chodily hrát děti ze zájmových kroužků, pamlsky v podobě cigaret jí dávaly dělnice i lesáci. A přišla zima. Do obůrky byla vlákána jelení zvěř a přikrmována, Líza však zůstala stranou. Divoká zvěř ji mezi sebe nepřijala, odháněla ji od krmelce a lidé chodili do obůrky stále řidčeji. Nastalo jaro, z Lízy vyrostla krásná silná laň, ale důvěřivá k lidem a neschopná samostatného života v přírodě. I obůrka už pro ní byla malá. Využívala každou možnost, ať to byla díra v plotě nebo špatně zavřená vrata a vždy z obůrky utíkala. Ne do lesa, ale do rekreační oblastí, kde plenila neoplocené zahrádky a na turistech loudila cigarety. A protože všichni domorodci v širokém okolí věděli, odkud Líza pochází, museli myslivci po telefonu vyjíždět do terénu a odchytávat ji. Jezdili zpět nejen s Lízou, ale i s různými šrámy na těle. Komplikovaná situace nastala na podzim v období jelení říje a odlovu jelení zvěře. Lovečtí hosté nevycházeli z údivu, když se k nim během lovu znenadání přidala laňka Líza a po zbytek dne je doprovázela. A když později Líza několika turistům rozbila brýle a natrhla obočí, rozhodnutí bylo jednoznačné – laň musí být utracena! Ale nikdo nechtěl tu milou laňku Lízičku zastřelit! Tak se hledala jiná cesta. Nakonec se řešení našlo – myslivci Lízu darovali zooparku v Chomutově.

Přestože tento příběh skončil šťastně, je varováním nejen pro ty nenechavce, kteří se snaží úmyslně odchylovat různá mláďata v přírodě, ale i pro ty, kteří tak činí z neznalosti. Jsou známy případy, které skončily dokonce tragicky nejen pro samotnou zvěř, ale často i pro chovatele.

Jarka Navarová, Chomutov

INFORMACE: KURS ZNAKOVÉ ŘEČI NA CD-ROMu

BRNO - Kompaktní disk s kursem české znakové řeči pokřtila brněnská Unie neslyšících. Základních 200 znakových slov a sousloví na něm předvádějí mimo jiné i herci Bolek Polívka, Jiří Pecha a Zuzana Slavíková.

"Dosud se znaková řeč učila z knih, z nich je však obtížné si pohyb představit," řekla novinářům spoluautorka Alena Kratochvílová. Nosič je určen nejen neslyšícím, ale i lékařům či studentům.

Základní symboly představují písmena abecedy, pozdravy, otázky, barvy či číslovky. "Rozlišují i různé výrazy v Čechách a na Moravě, neboť také znaková řeč má svá nářečí stejně jako mluvená," uvedla Kratochvílová. Symbol bílé barvy například znázornila zpěvačka Lucie Bílá, červenou barvu symbolizuje Červená karkulka. CD-ROM obsahuje anglickou verzi, která českou znakovou řeč přibližuje cizincům. V testové části si zájemci mohou věřit získané znalosti.

Nosič přijde na 349 korun, neslyšící za něj zaplatí o 50 korun méně. Lze ho získat v denním stacionáři Českomoravské jednoty neslyšících v Božetěchově ulici 1 v Brně nebo objednat na dobírku. "Jeho koupí lidé přispějí na vydání dalších dílů. Celkem bychom takto populárně-naučně chtěli představit asi 1000 nejpoužívanějších znaků," dodala Kratochvílová. (<http://www.kurzznakovereci.cz>)

Pavel Gejdoš , ČTK

INFORMACE: TÍSŇOVÉ SMS ZPRÁVY

System dovolující příjem zpráv přímo na pult operačního střediska Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy je ve zkušebním provozu od 1. října 2002 jako první v ČR a zřejmě jeden z prvních na světě.

System umožňuje

- přijmout libovolnou textovou zprávu
- přijatou zprávu předat ke zpracování přímo na pult dispečerky operačního střediska ZZS HMP
- u zprávy z čísla uloženého v databázi systému předává systém dispečerce spolu se zprávou současně identifikaci volajícího, adresu, případně další významné údaje (například závažné nemoci).
- v okamžiku zpracování operátorkou odesílá systém potvrzující SMS volajícímu tak, aby byl informován o převzetí zprávy

Pro koho je systém určen?

System je určen zejména pro handicapované občany, kteří z jakéhokoliv důvodu nemohou komunikovat s tísňovými složkami běžným telefonem (neslyšící atd.). Jakkoliv je systém zajišťován operačním střediskem Zdravotnické záchranné služby hl.m. Prahy, je možné jej využít pro přivolání pomoci jakéhokoliv druhu (záchrana, policie, hasiči) kdekoliv v ČR - zpráva bude předána místně i odborně příslušné složce.

Jak postupovat v případě požadavku na přivolání pomoci?

V případě požadavku na přivolání pomoci je třeba odeslat SMS zprávu na číslo +420 724 333 155. Zpráva musí obsahovat zejména informaci o tom, co se stalo, a přesné místo, kde je pomoci potřeba.

Příklady zpráv:

- SPATNE SE MI DYCHA PRAHA 6 EVROPSKA 123/45 2.
PATRO NOVAK
- VYKRADENY BYT KROMERIZ MASARYKOVA 1234
KOUCKA

Pokud má odesílající zapojenu službu potvrzování doručení SMS zpráv, obdrží po doručení zprávy běžnou "doručenku". Jakmile je zpráva zpracována dispečerkou linky 155, obdrží každý odesílatel potvrzující textovou SMS zprávu.

Registrace uživatelů

ZZS HMP nabízí potenciálním uživatelům možnost registrace v naší databázi. Registrovaní uživatelé jsou při příjmu zprávy automaticky identifikováni, a dispečer má ihned k dispozici jejich správnou adresu a případné další informace. Při požadavku na zásah doma tedy odesílatel nemusí psát do SMS svoji adresu, stačí, když potvrdí že je doma.

Databáze podléhá zásadám pro ochranu osobních dat a není používána k žádným jiným účelům.

Základem pro identifikaci uživatele je jeho mobilní telefonní číslo. K tomuto číslu mohou být přiřazeny další údaje, z nichž nejpraktičtější jsou:

- adresa, na níž se uživatel nejčastěji zdržuje
- případné další závažné zdravotní údaje (epileptik, diabetik, kardiak)
- jakákoliv další informace, která by mohla být užitečná pro záchranné složky (v bytě je pes, kód na domovních dveřích je 1234 apod.)

Zpráva registrovaného uživatele může vypadat např. takto:
URAZ NOHY NEMUZU CHODIT NOVAK

V případě krajní nouze může registrovaný uživatel odeslat i zcela prázdnou zprávu.

Důležité upozornění!

Z legislativního hlediska není tento způsob doručování tísňových výzev zatím nijak ošetřen a je na něj tedy třeba nahlížet jako na zkušební provoz, který nemusí být zaručen 24 hodin denně. Systém je založen na přenosu SMS zpráv operátory mobilních sítí. Přestože je doručení SMS zprávy zpravidla záležitostí několika sekund, zpráva se může z technických důvodů opozdit nebo dokonce zcela

ztratit. Rychlost a kvalita přenosu je plně v kompetenci jednotlivých operátorů a ZZS HMP-ÚSZS ji nemůže nijak ovlivnit. Zprávu je tedy možné považovat za doručenou až tehdy, pokud odesílatel obdrží zpět potvrzující SMS s textem Vaše zpráva byla zpracována operátorem. ZOS ZZS HMP."

Bližší informace:

tel.: 222 070 328

mobil (SMS): 602 298 034

e-mail:os@zzshmp.cz, Dr. Ondřej Franěk, vedoucí lékař
zdravotnického operačního střediska ZZS HMP-ÚSZS

Lucie Křest'ánová, www.gong.cz

INFORMACE: RÁDI VÁS MEZI NÁMI PŘIVÍTÁME!

Už od roku 1992 se ve východočeských Pardubicích scházejí zdravotně postižení z mnoha míst celé republiky na národních abilympiádách, soutěžních přehlídkách pracovních schopností a dovedností. Jejich obliba spočívá především v jedinečné možnosti dokázat si účastí v soutěžních disciplínách svoji zručnost a logické myšlení. Abilympiády mohou také zdravotně postiženým více otevřít dveře do společnosti a představují první krok k možnému zvýšení šancí na trhu práce.

Není to ale jen soutěžení, co abilympioniky do města perníku přitahuje. Vlídna atmosféra skýtá ideální podmínky ke vzájemnému setkávání se s dalšími zdravotně postiženými a k vyměňování si zkušeností ze života, který omezují četné překážky, z nichž mnohé ovšem člověk dokáže pevnou vůlí překonat. Ani volné chvíle nemusí být pro nikoho časem nudy, protože se dají příjemně prožít účastí na zajímavých doprovodných programech.

Letos se od čtvrtka 19. do neděle 22. června uskuteční již 11. ročník národní abilympiády. Soutěžím je vyhrazen pátek a sobota. Záštitu převzali Zdeněk Škromach, ministr práce a sociálních věcí, s předsedou Senátu Petrem Pithartem. Patrony budou dvě členky

Parlamentu, senátorka Jaroslava Moserová a poslankyně Alena Páralová, a s nimi Jiří Strítěský, primátor města Pardubic. Většina soutěží i akcí bohatého doprovodného proběhne v Salesiánském středisku mládeže (necelé dva kilometry od centra města). Asi pět set metrů od salesiánů se v bezbariérovém objektu utkají počítačová nadšenci. Na výběr jsou tři desítky disciplín, řemeslné a z oblasti volnočasových aktivit. Jejich přehled je na konci článku.

Stačilo vám toto krátké představení abilympiády k tomu, abyste překonali ostych a řekli si: „A proč bych to nakonec nemohl zkusit také?“ Pak neváhejte a zatelefonujte si na číslo 466 304 366 nebo si napište na e-mailovou adresu office@k2p.cz o brožuru s podrobnými pokyny a s přihláškou.

Přihlášku vyplňte, vyznačte po jedné hlavní a jedné náhradní disciplíně, vlastnoručně ji podepište a nejpozději do 25. dubna zašlete na adresu: Česká abilympijská asociace, Rokycanova 2654, 530 02 Pardubice.

Nerozmýšlejte se dlouho a přijďte do Pardubic. Nejen že získáte nové přátele, ale také se přesvědčíte, že i život spoutaný hradbou zdravotního postižení lze prožívat plnohodnotně.

Vyhlášené disciplíny:

1. Košíkářství	2. Výroba nábytku
3. Montáž PC	4. Tvorba www stránek
5. Počítačová editace textu	6. Počítačová sazba a grafika
7. Řízení automobilu	8. Keramika
9. Malba na hedvábí	10. Šití dámského oděvu
11. Výroba šperků	12. Mechanická montáž
13. Elektronická montáž	14. Návrh plakátu
15. Technická ilustrace	16. Dřevořezba
17. Cukrářství	18. Studená kuchyně
19. Aranžování květin – západní styl	
20. Aranžování květin – ikebana	21. Aranžování suchých květin
22. Vyšívání	23. Háčkování

24. Pletení
26. Batika
28. Paličkování
30. Výroba svíček

25. Drhání
27. Zdobení kraslic
29. Malba na sklo
31. Studiová fotografie

Miloš Kajzrlík, Abilympijský zpravodaj

RECEPTY: JARNÍ MENU PRO DIABETIKY

Jarní salát (4 porce)

4-6 pampeliškových trsů, 2 hlávkové saláty, 1 svazek ředkviček, 1 vejce, 1 lžice vody, 2 lžice hořčice, 2 lžice oleje, pažitka, sůl, vinný ocet

Pampeliškové listy a salát dobře očistíme, opláchneme a roztrháme na kousky. Ředkvičky nakrájíme na plátky a natvrdo uvařené vejce na osminky. Vodu osolíme, promícháme s hořčicí, octem a olejem. Zeleninu urovnáme na talířky, přelijeme zálivkou a ozdobíme vejcem.

Velikonoční polévka s rýží

1 litr vývaru z kuřecích drůbků, 60 gramů rýže, 1 žloutek, 1 lžice procezené citrónové šťávy, sůl, majoránka, pažitka, citrón

Do procezeného vývaru zavaříme rýži a uvaříme doměkka. Před koncem varu přidáme špetku rozemnuté majoránky. V polévkové míse rozšleháme žloutek s citrónovou šťávou a několika lžicemi vroucí polévky, dolijeme zbylou polévkou, promícháme a doplníme pažitkou. Osminky omytého citrónu podáváme zvlášť na talířku pro případné dochucení.

Dobrou chuť diabetikům i ostatním Lormákům!

DOTEKY. Bulletin LORMU, jaro 2003, číslo 34. Vychází čtvrtletně. Vydává: LORM – Společnost pro hluchoslepé, Zborovská 62, 150 00 Praha 5. Vychází v černotisku, bodovém písmu a jako zvuková nahrávka na kazetách.

Sponzorství je vítáno a za sponzorské dary předem děkujeme. Naše bankovní spojení: Komerční banka Praha Smíchov, číslo účtu: 19-1451940207/0100. Šéfredaktor: Zdeněk Sedláček, Chlum 55, 262 93 Nalžovice. Za LORM: Ota Pačesová, Zborovská 62, 150 00 Praha 5, tel: 257325478. Grafická úprava: Michal Vondráček, Pařížská 19, 110 00 Praha 1. Sazba a tisk: Fastr typo-tisk, Nad Bud'ánkami II./13, Praha 5. Náklad 250 černotiskových výtisků. Tisk a distribuce bodové a zvukové verze: Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, Ve Smečkách 15, 110 00 Praha 1, tel: 222210492, 222211523. Distribuce zvukových nahrávek: p. Ajm, adresa a telefony uvedené výše. Každé nové číslo se zasílá výměnou za vrácenou kazetu (distributorovi se vracejí zpět původní nebo zasílají nové kazety C 90 pro pořízení nahrávky nového čísla). Minimální příspěvek na 1 výtisk je 12,50 Kč. Celoroční příspěvek včetně distribuce činí 50,- Kč. Informace a objednávky přijímá LORM, Zborovská 62, 150 00 Praha 5, email: info@lorm.cz. Časopis je rozeslán na základě objednávky členům LORM a ostatním osobám a organizacím, včetně povinných výtisků. Zasláné rukopisy, kresby a fotografie se archivují a vracejí pouze na vyžádání odesílatele. Uzávěrka příspěvků do čísla 35 (Léto 2003) je 20. 5. 2003.

Tento bulletin mohl vyjít díky finanční podpoře od firmy LFP-TRADING s.r.o. Za sponzorský dar děkujeme.

LORM
Zborovská 62
150 00 Praha 5
tel./fax: 257325478

REGISTRACE MINISTERSTVA
KULTURY ČR č. E 11000